

DOKUMENTTIKILTA

THE FINNISH DOCUMENTARY GUILD

TOIMINTAKERTOMUS 2015

Dokumenttikilta ry:n vuosi 2015 oli jälleen aktiivinen ja monella tapaa onnistunut, rajallisiin resursseihin nähden jopa yllättävän vilkas. Yhdistys järjesti vuoden mittaan erilaisia tapahtumia, ja sen jäsenet saivat mahdollisuuden osallistua seminaareihin, elokuvanäytöksiin ja koulutus- ja keskustelutilaisuuksiin. Dokumenttielokuvan näkyvyyttä edistettiin näytöksin ja keskustelutilaisuuksin. Alan toimintaedellytyksiä pyrittiin edistämään yhteistyössä eri tahojen kanssa. Amsterdamin IDFA-dokumenttielokuva-festivaalilla järjestettiin nyt toista kertaa erittäin onnistunut kansainvälistymistapahtuma, johon vietiin kahdeksan suomalaista dokumentaristia tapaamaan maailman vaikutusvaltaisimpia rahoittajia, levittäjiä ja myyntiagentteja.

Dokumenttikillan hallitus kokoontui vuoden 2015 aikana kaikkiaan yhdeksän kertaa. Hallituksen kokoonpano uudistui 6.5. pidetyssä yhdistyksen vuosikokouksessa, jossa halukkaita tarjokkaita hallituksen jäseniksi ilmaantui enemmän kuin voitiin sääntöjen mukaan valita. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen *Joonas Berghäll*. Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittiin lisäksi *Elina Pohjola*, *Anna Nykyri*, *Joonas Kauppinen*, *Venla Hellstedt* ja *Markku Tuurna*. Hallituksen varajäseniksi valittiin *Salla Sorri*, *Mika Koskinen* ja *Reetta Huhtanen*. Dokumenttikillan toiminnanjohtajana jatkoi *Tapio Riihimäki*.

Vuoden 2015 aikana yhdistykseen hyväksyttiin hakemuksesta 40 uutta jäsentä. Kahdeksalle henkilölle myönnettiin omasta pyynnöstään ero yhdistyksen jäsenyydestä. Hallituksen päätöksellä viimeiset kaksi vuotta jäsenmaksunsa laiminlyöneet 30 henkilöä erotettiin yhdistyksestä sen jälkeen kun heitä oli yritetty tavoittaa useaan kertaan. Dokumenttikilta ry:n jäsenmäärä oli vuoden 2015 lopussa 219 henkilöä. Jäsenmaksun suuruus oli 40 euroa.

Dokumenttikillalla ei ole varsinaista työskentelytilaa, mutta Dokumenttikilta jatkoi Produforums vännen -yhdistyksen alivuokralaisena osoitteessa Simonkatu 8 A. Tiloissa on mahdollista pitää kokouksia ja säilyttää yhdistyksen arkistoa. Vuoden loppupuolella kyseisessä osoitteessa muutettiin kerrosta alemmaksi, eli kolmannesta kerroksesta toiseen kerrokseen, ruotsinkielisen tiedotuskeskuksen Luckanin tiloihin.

Dokumenttikilta ry:n kotisivut löytyvät osoitteesta www.dokumenttikilta.fi. Sivuilta löytyy perustietoa yhdistyksestä ja sen toiminnasta sekä tietoa elokuva-alan ajankohtaisista aiheista ja tapahtumista. Kotisivujen tavoitteena on lisäksi parantaa dokumenttielokuvan ja Dokumenttikillan jäsenten näkyvyyttä verkossa. Jäsenillä on muun muassa mahdollisuus laatia tai pyytää Dokumenttikillan edustajaa laatimaan heille sivujen yhteyteen oma jäsenisivunsa, jolla yksittäinen jäsen voi esitellä osaamistaan, tehtyjä projekteja ja tulevaisuudensuunnitelmiaan.

ELOKUVANÄYTÖKSIÄ JA KESKUSTELUTILAISUUKSIA

Dokumenttielokuvien näytökset ja niihin liittyvät keskustelutilaisuudet elokuvantekijöiden kanssa ovat yksi vakiintunut toimintamuoto, jolla Dokumenttikilta tuo esiin dokumenttielokuvaa ja niiden tekijöitä. Tarkoituksena on tavoittaa paitsi yhdistyksen jäsenet, myös niin sanottu tavallinen elokuvayleisö, jonka kiinnostusta dokumenttielokuvaa kohtaan pyritään näin ylläpitämään ja vahvistamaan.

Vuoden 2015 aikana järjestettiin viisi Doggariklubi-nimellä kulkevaa kotimaisen dokumenttielokuvan näytöstä ja keskustelutilaisuutta yhteistyössä Finnkinon kanssa. Dokumenttikilta lunasti näihin näytöksiin yhteensä 67 lippua jäsenilleen. Lisäksi järjestettiin neljä keskustelutilaisuutta syyskuuisella Kotimaisen elokuvan viikolla, eli yhteensä yhdeksän elokuvan ja keskustelutilaisuuden yhdistelmää.

Elokuvasta **Marzia, ystäväni** järjestettiin näytös ja keskustelutilaisuus Kinopalatsissa 8.4. yhteistyössä Finnkinon kanssa. Elokuvasta olivat keskustelemassa Dokumenttikillan hallituksen jäsen, tuottaja *Elina Pohjola* ja ohjaaja *Kirsi Mattila*. Tapahtuma kiinnosti yleisöä. Muun elokuvayleisön lisäksi paikalla oli kahdeksantoista dokumenttikiltalaista.

Kevään toinen keskustelutilaisuus järjestettiin elokuvasta **Matka minuksi** 28.4. Ohjaaja *Mina Laamon* kanssa käytyä keskustelua luotsasi Dokumenttikillan hallituksen jäsen, ohjaaja *Salla Sorri*. Muun yleisön lisäksi paikalla oli kuusitoista dokumenttikiltalaista.

Yhteistyössä Rakkautta & Anarkiaa –festivaalin ja Kotimaisen elokuvan viikon kanssa järjestettiin syyskuussa yhteensä neljä näytöstä ja keskustelutilaisuutta kotimaisiin dokumenttielokuviin liittyen. Dokumenttikillan hallituksen jäsen, ohjaaja *Reetta Huhtanen* keskusteli elokuvasta **Olipa kerran seminaari** ohjaaja *Markku Heikkisen* kanssa. Heikkinen oli edustettuna festivaalilla myös toisella elokuvallaan **Talvivaaran miehet**, josta hänen kanssaan keskusteli Dokumenttikillan toiminnanjohtaja *Tapio Riihimäki*. **Marzia, ystäväni** –elokuvasta järjestettiin vuoden toinen keskustelu, jota luotsasi tällä kertaa Dokumenttikillan jäsen, ohjaaja *Jenni Kaunisto*. Ohjaaja *Iiris Härmän* kanssa keskustelua elokuvasta **Hyvästi Afrikka** moderoi Dokumenttikillan hallituksen jäsen, ohjaaja *Salla Sorri*. Kaikki mainitut näytökset keskusteluineen liittyivät Kotimaisen elokuvan viikon näytöksiin, ja ne järjestettiin Kinopalatsissa.

Ohjaajat *Mika Taanila* ja *Jussi Eerola* olivat keskustelemassa elokuvastaan **Atomin paluu** Dokumenttikillan toiminnanjohtajan *Tapio Riihimäen* johdolla marraskuussa. Tilaisuudessa oli läsnä muun yleisön seassa tusinan verran Dokumenttikillan jäseniä.

Joulukuussa järjestettiin peräti kaksi kotimaisen dokumenttielokuvan näytöstä keskusteluineen. Alkukuusta ohjaaja *Arto Halonen* oli keskustelemassa elokuvastaan **Valkoinen raivo** Dokumenttikillan hallituksen jäsenen, ohjaaja *Reetta Huhtasen* johdolla. Kuun puolivälissä puolestaan ohjaaja *Jouko Aaltonen* ja elokuvalevittämisen ja -teatteritoiminnan veteraanit *Matti Asikainen* ja *Lasse Biström* keskustelivat *Tapio Riihimäen* kanssa elokuvan **Tunteiden tempelit** tematiikasta ja elokuvan levittämisen ja esittämisen, sekä laajemminkin yhteiskunnan muutoksista.

Dokumenttikilta oli mukana jakamassa elokuva-alan ammattipalkintoja **Kotimaisen elokuvan viikon** päättäneessä gaalassa. Kuudetta kertaa järjestettyä Kotimaisen elokuvan viikon järjestivät Suomen elokuvatuottajien keskusliitto SEK, Suomen elokuvaohjaajaliitto SELO, Suomen näyttelijäliitto, Suomen elokuva- ja videotyöntekijöiden liitto SET, Käsikirjoittajien kiltta, Dokumenttikilta ja Rakkautta & Anarkiaa -festivaali. Palkinnon saajat ovat ammattijärjestöjen keskuudestaan valitsemia.

VUODEN DOKUMENTTIELOKUVATEKO

Dokumenttikillan **Vuoden dokumenttielokuvateko** –palkinto oli tänä vuonna oikeastaan elämäntyöpalkinto, kun se myönnettiin poikkeuksellisen ansioituneesta elämäntyöstä **likka Vehkalahdelle**, joka on vaikuttanut erittäin vahvasti kotimaisen dokumenttielokuvan rahoitukseen, näkyvyyteen, laatuun ja menestykseen puolustaen sitä Suomessa ja kansainvälisesti. Palkintoperusteissaan Dokumenttikilta totesi, että Vehkalahti on kehittänyt *YLE:n Dokumenttiprojektia* ja vahvistanut kansainvälisen, korkeatasoisen dokumenttielokuvan sijaa Suomessa, ja että hän on ollut mukana satojen kotimaisten elokuvien tuotannoissa tukien myös nuoria elokuvantekijöitä. Sittemmin Vehkalahti palkittiin myös merkittävällä kansainvälisellä Doc Mogul –palkinnolla pohjois-Amerikan merkittävimmällä dokumenttielokuvafestivaalilla, kanadalaisella Hot Docs –festivaalilla.

EDUNVALVONTAA

Dokumenttikillan puheenjohtaja Joonas Berghäll oli mukana **Avain**-ryhmän toiminnassa. Kotimaisen elokuva-alan yhteenliittymä Avain kokosi yhteen kaikki alan keskeiset järjestöt. Se pyrkii edistämään alan sisäistä keskustelua ja nostamaan kotimaisen elokuvan sille kuuluvaan arvoasemaan turvatakseen kotimaisen ammattimaisen elokuvatuotannon jatkuvuuden. Tämän saavuttamiseksi Avain-ryhmällä on viiden tavoitteen ohjelma:

- Elokuvan rahoitus on nostettava pohjoismaiselle tasolle
- Kotimaisten televisiokanavien toimilupaehtoihin on kirjattava konkreettinen velvoite ostaa riippumattomilta tuotantoyhtiöiltä elokuvia ja ohjelmia
- Suomeen on saatava tuotantokannustinjärjestelmä
- Tekijänoikeuksien suojelua on parannettava
- Julkisesti tuettua maksutonta jatko- ja täydennyskoulutusta on kehitettävä ja lisättävä

Osana Kotimaisen elokuvan viikkoa järjestettiin yhdessä Avain-ryhmän kanssa elokuvanäytös ja tapaaminen kansanedustajien kanssa. Dokumenttikillan edustajana tapaamisessa oli toiminnanjohtaja Tapio Riihimäki, ja agendalla oli elokuva-alan rahoituskysymykset ja erityisesti tuotantokannustinjärjestelmän tarve.

Dokumenttikillan puheenjohtaja Joonas Berghäll puolestaan on Suomen elokuvasäätiön hallituksen varajäsen. Vuoden aikana käytin lisäksi keskustelua dokumenttialan näkymistä ja Dokumenttikillan toiminnasta Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa, kun Berghäll ja Riihimäki kävivät tapaamassa ministeriön neuvottelevaa virkamiestä Kimmo Aulaketta. Tapaaminen oli molemmin puolin hedelmällinen. Muita, epävirallisempia kontakteja eri tahojen kanssa oli vuoden aikana runsaasti.

SEMINAAREJA

Elokuva-alan jatkokoulutustapahtumia on Suomessa harmillisen vähän. Dokumenttikilta pyrkii omalta osaltaan paikkaamaan vajetta seminaareillaan, jotka ovat osoittautuneet yleisömenestyksiksi. Dokumenttielokuvaa eri kanteilta käsitteleville seminaareille tuntuu selvästi olevan kysyntää.

Miten omakohtaisuus vaikuttaa dokumentin lopputulokseen? Onko se haitta vai hyöty? Miten tehdä dokumentti, mikäli on itse osa kuvattavaa ryhmää tai ilmiötä? Toisaalta, voiko

dokumenttia tehdä, mikäli siinä ei ole ainakin jotain omakohtaista?

Dokumenttikilta järjesti **omakohtaisuutta dokumenttielokuvassa** käsittelevän seminaarin 16.4. Alustajina seminaarissa toimivat pitkän linjan dokumenttielokuvien tekijät *Pirjo Honkasalo* ja *Lasse Naukkarinen* sekä lääkäri, dokumentaristi *Jaakko Ilkka Virtanen*. Keskustelun moderoivat *Markku Tuurna* ja *Kaarle Lahdenpää*.

Tapahtumapaikkana toimii Kulmahuone (Siltasaarenkatu 15, Helsinki). Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja suosittu, ja se houkutteli tuvan täyteen aiheesta kiinnostuneita. Yleisö osallistui keskusteluun aktiivisesti.

DocPoint-dokumenttielokuvafestivaalin yhteydessä järjestettiin elokuva-alan ammattilaisille ja opiskelijoille sekä dokumenttielokuvien tekijöille ja tuottajille suunnattu kaksipäiväinen **Encounters**-seminaari. Dokumenttikilta osallistui tapahtuman järjestelyihin vastaten dokumenttielokuvan julkisuuskuvan hallintaa käsittelevästä osuudesta. Case study –tyyppisinä esimerkkeinä esillä olivat **Monsterimies-** ja **PMMP – Tässä elämä on** elokuvat. Keskustelemassa toiminnanjohtaja *Tapio Riihimäen* johdolla olivat *Monsterimies*-elokuvan ohjaaja *Antti Haase* ja tuottaja *Venla Hellstedt* sekä PMMP-yhtyeen muusikko *Juho Vehmanen*.

VERKOSTOITUMISTAPAHTUMIA

Vuoden aikana Dokumenttikilta järjesti jäsenilleen myös verkostoitumistapahtumia. **Docpoint**-dokumenttielokuvafestivaalin ohessa järjestettiin jo perinteeksi muodostunut **cocktail-tilaisuus** Dokumenttikillan jäsenille ja DocPointin kansainvälisille vieraille. Tapahtumapaikkana oli festivaalin infokeskuksen yhteydessä toiminut Vanhan ylioppilastalon kahvila-ravintola. Tapahtuma keräsi paikalle Dokumenttikillan jäseniä tapaamaan toisiaan ja verkostoitumaan DocPointin kansainvälisten vieraiden kanssa.

Viron dokumenttikilta toivotti suomalaiskollegansa tervetulleiksi **kesäkouluunsa**, johon ottivatkin osaa Dokumenttikillan hallituksen jäsenet *Salla Sorri* ja *Anna Nykyri*. Hyvä yhteydenpito virolaiskollegoiden kanssa jatkui loppuvuodesta virolaisdelegaation osallistuessa vastaavasti Dokumenttikillan SpeedMeetingiin ja pikkujouluihin Helsingissä.

Dokumenttikilta suunnitteli ja organisoi suomalaisille dokumenttielokuvantekijöille suunnatun **IDFA 2015 -kansainvälistymis- ja verkostoitumishankkeen**, joka kulki nimellä **IDFA Finnish Dinner 2015**. Hankkeessa vietiin nyt toista kertaa suomalaisia dokumenttielokuvien tuottajia ja/tai ohjaajia marraskuussa 2015 maailman suurimmalle ja tärkeimmälle dokumenttielokuvafestivaalille Amsterdamin IDFA:aan, jossa heille järjestettiin tapaaminen ja illanvietto maailman tärkeimpien dokumenttielokuvien rahoittajien, levittäjien ja myyntiagenttien kanssa. Escape –ravintolan yhdessä monista vuokrattavista tiloista järjestetyssä tapahtumassa tavoiteltiin suomalaista henkeä niin ruoka- ja juomatarjoilun kuin musiikinkin osalta. Tapahtuma järjestettiin tällä kertaa kahdessa osassa, ensin päivälliskutsuina tärkeimmille kansainvälisille vieraille ja suomalaisdokumentaristeille, jonka jälkeen iltaa jatkettiin suuremman kutsuvierasjoukon kanssa vapaamuotoisten tapaamisten ja yhdessäolon, drinkkien ja elävän musiikin merkeissä. Tapahtuma onnistui loistavasti, ja tilaisuutta leimasi hyvä ja yhteisöllinen ilmapiiri. Tapahtuman ympärille on saatu kahdessa vuodessa luotua hyvä ennakkomaine. Avainasemassa tilaisuuden onnistumiseen olivat tarkoin valittu paikka ja ajankohta, kutsuvieraiden kontaktointi henkilökohtaisesti ja riittävän ajoissa, onnistunut etukäteismaineen luonti, laadukas ruoka- ja juomatarjoilu, ja sopivan ilmapiirin aikaansaaminen itse tilaisuudessa. Suuressa osassa olivat sekä Dokumenttikillan puheenjohtajan, tuottaja *Joonas Berghällin*, Yleisradiosta eläkkeelle jääneen *Ilkka*

Vehkalahden että hänen seuraajansa *Erkko Lyytisen* henkilökohtaiset suhteet, joiden avulla paikalle saatiin hyvin arvovaltainen vierasjoukko. Tapahtuma toteutettiin Opetusministeriön, Suomen elokuvasäätiön ja Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskuksen hankeavustusten mahdollistamana.

Joulukuussa järjestettiin Dokumenttikillan jäsenille suunnattu ammatillinen **SpeedMeeting** -verkostoitumistapahtuma. Tapahtuman ideana on tarjota dokumenttielokuvan ammattilaisille mahdollisuus päästä tutustumaan toisiinsa ohjatusti, nopeasti ja tehokkaasti. Eri ammattiryhmien edustajat keskustelevat keskenään muutaman minuutin ajan, esittelevät itsensä ja mahdolliset tulevat projektinsa, kunnes kello kilahtaa ja on aika siirtyä seuraavaan tuttavuuteen. Tilaisuus on tarkoitettu niin dokumenttien ohjaajille, tuottajille, kuvaajille, leikkaajille, äänisuunnittelijoille kuin muillekin ammattilaisille. Tapahtuma on suosittu ja pidetty, ja tänä vuonna SpeedMeetingiin osallistui kolmisenkymmentä dokumentintekijää eri ammattiryhmistä. Tänä vuonna ensimmäistä kertaa mukaan oli kutsuttu myös virolaisia dokumentintekijöitä, joita olikin paikalla puolenkymmentä.

Tapahtuman jälkeen jatkettiin epämuodollisemman seurustelun merkeissä ravintola Allotriassa Dokumenttikillan **pikkujouluissa**, joihin otti osaa lähes neljännes Dokumenttikillan jäsenistä.

Dokumenttikillan jäsenistössä on yhtä lailla ohjaajia, tuottajia, käsikirjoittajia, kuvaajia, äänittäjiä, leikkaajia kuin muitakin alan ammattilaisia. Vaikka Dokumenttikilta tekee paljon yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa, on käynyt selväksi, ettei mikään näistä järjestöistä pysty tukemaan dokumenttielokuvantekijöiden erityislaatuista työtä riittävällä tavalla, vaan tähän tarvitaan nimenomaan erityisesti dokumenttielokuvaan keskittyvä järjestö. Dokumenttikillan toiminta ja sen toiminnan saama suosio dokumentintekijöiden keskuudessa osoittautui jälleen vuonna 2015 korvaamattoman tarpeelliseksi.